

наукові дослідження тощо. Веб-квести найкраще застосовувати в міні-групах, але існують веб-квести для індивідуальної роботи. Завдяки веб-квестам, діти можуть опрацювати в групах отриману інформацію, розвивати навички командної гри та лідерські якості. Замість застосування старих способів навчання, у вигляді простого прочитання книги, дитині буде набагато цікавіше отримувати інформацію про персонажів певної книги через гру, таким чином дитина захоче прочитати книгу та отримувати нові знання [1].

Таким чином, методика використання веб-квестів у навчанні, розвиває пізнавальну активність учнів та навички самостійного одержання знань; сприяє підвищенню їх індивідуалізації навчання, тому необхідно частіше застосовувати цей спосіб, при викладанні літератури. Найважливіша риса сучасного вчителя – це вміння та бажання вчитись, не зупинятись на досягнутому, завжди шукати нові засоби викладання певного матеріалу, щоб дітям було цікаво.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Веб-квест у професійному навчанні. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712105/1/%D0%92%D0%B5%D0%B1-%D0%BA%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82.doc.pdf> (дата звернення: 06.04.2023).
2. Дослідження якості інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2021/04/02/Doslidzhennya_yakosti_inkluzyvnoyi_osvity_1_02_04.pdf (дата звернення: 06.04.2023).
3. Методична розробка «Інтеграція технології веб-квесту в освітній навчальний простір». URL: <https://naurok.com.ua/integraciya-tehnologi-veb-kvestu-v-osvitniy-navchalniy-prostir-143031.html> (дата звернення: 06.04.2023).

***Козелець Альона Степанівна,**
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

***Науковий керівник:**
Сойко Інна Миколаївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КАЗКИ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

До найважливіших цінностей шкільної освіти належить прилучення дітей до книги, яка виконує у навчанні і вихованні різні функції: пізнавальну,

інтелектуальну, естетичну, патріотичну, морально-етичну тощо. Упродовж багатьох віків книга була і залишається унікальним джерелом виховання і розвитку людини. Вона розкриває світ культури кожного народу, кожної нації, відображає стиль певної епохи, об'єднує покоління.

Якщо проаналізувати Державну національну програму «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Національну доктрину розвитку освіти, то можна зробити висновок, що особливу увагу слід відводити на культурознавчі аспекти, які сприяють прилученню учнів до здобутків літератури, яка несе в собі неоціненне значення в отриманні учнями якісної освіти. Проблема формування в учнів морально-естетичних почуттів є досить актуальною. Це питання підкреслюється в «Концепції ООН про права дитини».

Естетичне виховання є важливим елементом розвитку особистості, яке сприяє формуванню чуттєвого сприйняття світу і розвитку естетичних смаків. Щоб ефективно впливати на дитину, система естетичного виховання повинна бути цілісною, єдиною і пов'язувати усі аспекти життя школяра. Загальна мета естетичного виховання полягає в тому, щоб дитина розвивала чуття гармонії, краси і вміла цінувати та створювати красу в своєму житті [1].

Дослідження естетичного виховання на уроках літературного читання в початковій школі є важливою темою для вивчення, оскільки читання літературних творів сприяє розвитку естетичних почуттів та формуванню художнього смаку в дітей.

Ідею естетичного виховання на основі народності з використанням різноманітних творів фольклору відстоювали видатні педагоги, письменники, прогресивні діячі освіти та мистецтва. Це, зокрема, Х. Алчевська, Б. Грінченко, І. Котляревський, М. Максимович, С. Русова, Г. Сковорода, Л. Українка, І. Франко та ін. Вагоме значення для опрацювання досліджуваної нами проблеми мають теоретичні положення, обґрунтовані П. Блонським, А. Макаренком, В. Сухомлинським, К. Ушинським, які високо цінували роль народної творчості в естетичному розвитку молодших школярів.

Теоретичні основи формування естетичних почуттів та високогуманної особистості загалом саме в молодшому шкільному віці розкриті в працях психологів (Л. Божович, Л. Виготський, В. Ільїн, О. Киричук, Г. Костюк), педагогів (В. Галузинський, Є. Кузнєцова, О. Матвієнко, І. Мар'єнко, О. Савченко, Ю. Сокольніков та ін.).

Метою статті є дослідити особливості естетичного розвитку молодших школярів при вивченні казок на уроках літературного читання.

Казка – це вид художньої прози, що походить від народних переказів, порівняно коротка розповідь про фантастичні події та персонажі, такі, як феї, гноми, велетні тощо. Один з основних жанрів народної творчості, епічний, переважно прозаїчний твір чарівного, авантюрного чи побутового характеру усного походження з настановою на вигадку.

Вивчення казок на уроках літературного читання є важливим інструментом для формування естетичного розвитку учнів у початковій школі. Казки містять в собі багато елементів, які сприяють розвитку естетичних

здібностей у дітей, таких як краса мови, образність глибина інтелектуального змісту, моральні цінності тощо.

Перш за все, важливо відзначити, що казка має бути вибрана з урахуванням вікових особливостей учнів. Для молодших школярів краще підходять казки з яскравими образами, відповідними національним традиціям та емоційним змістом. Під час вивчення казки на уроках літературного читання, вчитель проводить різноманітні види діяльності, що сприяють формуванню естетичного розвитку учнів. Наприклад, вони малюють ілюстрації до казки, складають вірші на основі сюжету, доповнюючи його за допомогою театралізованих ігор, пишуть оповідання-фантазії, створюють малюнки-розповіді про свої враження від прочитаної казки.

Крім того, важливо звернути увагу на мовленнєві аспекти казки, такі як інтонація, ритм, рима, метафори, порівняння тощо. Вивчення казки можна поєднувати з іншими видами мистецтва, такими як музика, танці, драматичне мистецтво, щоб сприяти розвитку творчих здібностей учнів.

Вивчення казки «Колобок» на уроках літературного читання є важливим засобом для формування естетичного розвитку учнів початкової школи. Казка містить у собі багато елементів, які сприяють розвитку естетичних здібностей у дітей, таких як краса мови, ритм, метафори, глибина інтелектуального змісту тощо. Наприклад, у казці «Колобок» є кілька метафор, які допомагають передати глибинний зміст твору. Ось декілька з них:

1. Колобок як символ людської життєвої дороги. Герой казки простежується через увесь шлях, на якому він зустрічає різні перешкоди та небезпеки. Ця метафора символізує життєвий шлях людини, який також може бути повний перешкод та випробувань.

2. Тварини, які зустрічаються на шляху Колобка, як метафора різних людських характерів. Кожна тварина, яку зустрічає Колобок, має свій характер та особливості, які впливають на спілкування з ним. Ця метафора символізує різні типи людей, які можуть зустрічатися на життєвому шляху.

3. Колобок як символ самовпевненості та безпечності. Герой казки вважає себе найкращим та незалежним, і це впливає на його подальшу долю. Ця метафора показує, як впевненість у собі може мати вплив на результати, які людина отримує.

Ці метафори допомагають розуміти глибинний зміст казки «Колобок» та передати його читачам у доступній та зрозумілій формі. Під час вивчення казки «Колобок» можна проводити різноманітні види діяльності, що сприяють формуванню естетичного розвитку учнів. Наприклад, учні можуть малювати ілюстрації до казки, можна зобразити головного героя – Колобка, який має круглу форму та щасливий вираз обличчя. Він може бути зображений з яскраво-жовтими боками, з синіми очима та усмішкою. Також можна зобразити тварин, які зустрічаються на шляху Колобка, зображення лісу, річки та інших деталей казки. Ілюстрації можуть бути виконані в яскравих тонах, з використанням багатого гама кольорів, щоб передати світлу та веселу атмосферу казки [2].

Казка «Коза-дереза» – це чудовий матеріал для формування естетичного розвитку учнів на уроках літературного читання. У казці присутні багато елементів, які можуть сприяти розвитку естетичних здібностей у дітей, таких як краса мови, ритм, метафори, глибина інтелектуального змісту тощо.

Одним з важливих аспектів естетичного виховання при вивченні казки «Коза-дереза» є мовленнєва культура учнів. Під час вивчення казки вчителі звертають увагу на правильну вимову, інтонацію, ритм і римування, що допомагає учням краще розуміти мовленнєві аспекти казки та поліпшує їхні комунікативні навички.

Крім того, вчителі проводять різноманітні види діяльності, що сприяють формуванню естетичного розвитку учнів. Наприклад, учні можуть малювати ілюстрації до казки, складати вірші на основі сюжету, доповнювати сюжет за допомогою театралізованих ігор, писати оповідання-фантазії, створювати малюнки-розповіді про свої враження від прочитаної казки.

Також вчителі можуть надати учням інформацію про історію та значення казок у нашому житті. Урок з казки «Коза-дереза» може також надати можливість молодшим школярам зрозуміти важливість мужності та сміливості, прояву волі та рішучості у житті, а також про важливість родинних зв'язків та підтримки близьких людей.

Казка «Ох» – це цікавий твір, який може сприяти розвитку естетичних здібностей у дітей на уроках літературного читання. Одним з важливих аспектів естетичного виховання при вивченні казки «Ох» є вміння дітей бачити красу навколо себе. Казка містить описи природи, її краси та милозвучності. Вчителі можуть звернути увагу учнів на ці описи та допомогти їм виявити красу природи, що оточує їх у повсякденному житті. Учні можуть також розглядати та малювати ілюстрації до казки та визначити в них красу природи та інші художні елементи. На ілюстрації до казки «Ох» можна зобразити головного героя – Оха з виразними рисами обличчя. Також можна зобразити птахів, звірів, які живуть в лісі, а також природу, що оточує Оха в лісі. Ілюстрації можуть бути виконані в яскравих тонах, з використанням багатої гами кольорів, щоб передати різноманітність тваринного та рослинного світу казки.

Крім того, вчителі можуть проводити різноманітні види діяльності, що сприяють формуванню естетичного розвитку учнів. Наприклад, учні складають вірші на основі сюжету казки тощо [3].

Вивчення казок на уроках літературного читання є важливим засобом естетичного розвитку молодших школярів. Казки мають чітко виражені естетичні характеристики, такі як краса мовлення, моральна глибина, виразність образів та дійових осіб. Ці характеристики допомагають розвивати в дітей почуття прекрасного, виховувати естетичні смаки та уявлення про красу [4].

Отже, вивчення казок на уроках літературного читання є важливим інструментом естетичного виховання молодших школярів, який допомагає розвивати у них почуття прекрасного, естетичні смаки та уявлення про красу, поглиблювати знання про культурну спадщину, а також розвивати мовленнєву культуру.

Обґрунтовано, що казка допомагає розвивати дітей, вчить їх бути добрими, чуйними не силоміць, а через висновки самої дитини. До того ж, казки служать моделями правильної поведінки для дітей, своєрідно готують їх до можливих складнощів життя.

Конкретизовано, що за допомогою казки діти мають змогу вирішити особисті проблеми у спілкуванні з друзями, родичами, знайти вихід із складних ситуацій. І наприкінці хочеться сказати що казка – джерело повчальних розваг для дітей і нескінченна тема для творчості, на що треба обов'язково звернути увагу вчителів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриценко, І. В. Проблеми естетичного виховання молодших школярів у сучасних умовах. Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Педагогіка. Соціальна робота [редкол.: Козубовська І.В. (гол. ред.) та ін.]. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. Вип. 20. С. 23–25.

2. Кальчук М.М. Українська мова в казках. *Початкова школа*. 1999. №4 с. 12.

3. Збірник українських казок. <https://vseosvita.ua/library/zbirka-ukrainskii-kazok-dla-ucniv-pocatkovoi-skoli-171110.html> (дата звернення: 05.04.23).

4. Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку: збірник наукових праць [за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 560 с.

Кочайдовська Олена Богданівна,
*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник:
Сойко Інна Миколаївна,
*к. пед. наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІЙ ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ

Сучасний учитель повинен іти в ногу з часом, розуміючи, що зі змінами в суспільстві змінюються і вимоги до викладання предмета, у тому числі української мови та літератури. « Урок – це дзеркало загальної і педагогічної культури вчителя, мірило його інтелектуального багатства, показник його кругозору та ерудиції», – так стверджував В.Сухомлинський, що насамперед